

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postálva

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postálva	
küldve:	
Egész évre	10 ft —
Félévre	5 ft —
Negyedévre	3 ft 50 —
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábozpeltisor egyszeri beiktatásáért	5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külföldön	30 kr
Nyitlár 4 hasábozpeltisorért	20 kr.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
térrel szemben

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, nov. 25.

231. szám

Az agrárius messiáshoz.

(T.) Csupa kortes manőver volt az egész. Hol vannak hát azok a megyei hitelegyletek, melyek megmentik a megszorult gazda embert?

Egyszer csak kiabál a „Pesti Napló”: (persze az asztások e ött.) Nincs többé fogfájás! Nincs többé pénzügyi szükség! Felvan taláva a puskapor! Halljuk! Lásuk! Kiáltozunk mi, és telve voltunk kiváncsi várakozással. Hanem a „P. Napló” csak úgy gusztáltatta velünk a kártyát. A filkónak csak a fülét mutatta, a hentesnek csak a szegélyét és kívánta sakkban tartani a közönséget. — „Itt van! Meg van! A partie meg van nyerve!” — Még most csak ennyit lehet mondani! Még most csak annyit lehet mondani, hogy a legnagyobb Apponyinak, a haza megmentőjének és a gazdaközönség messiasának sikerült föltalálni a módot, hogy lehessen a pénzben megszorult gazdák segítségére. De ppppszzsz... Csssiiitt... Most ne tovább... Most még csak ennyit lehet mondani! Választók figyeljék. Apponyi Albert a mi emberünk. Ecce homo! A gazdák egyedül reménye. De ppppszzsz... Csssiiitt... Most ne többet.

Vége kikaparta a tyuk, hogy a nagy agrar messiás mit akar. Megjelent ugyanis egy röpirat, melyben a megyei hitelegyletek eszméje volt hangoztatva, a mely hitelegyletek a megszorult gazdák előlegekkel lennének kisegítendők. Apponyi Albert olvasta e röpiratot, a mi csak dicéretére válik; magáévá tette az eszmét, az is csak dicéretére válik; de az már nem válik dicéretére, hogy pusztán kortesfogásul használta fel. Hogy tele kürtölte az országot, mert tudta, hogy ez a gazdaközönségre nézve kedves eszéltek, de a mint egyszer a választások elmultak a messiáskodás elhallgatott.

De hát nem megmondtuk? Nem

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A nevelő ur.

Elbeszélése.

Vértesi Gyulától.

— Amit mondtam megmondtam. Holnap fogsz menni Debreczenbe s a collegiumból nevelőt hozol.

De édesem — akar a feleség szavába vágni a férj. Semmi édesem folytatja a nő — ha azt akarod, hogy békecsé legyen a háznál, meg teszed amit mondtam. A gyereket nem való még a háztól kiadni — hiába is csóvalod a fájdat — nem való. Nagyon fiatal még, nagyon gyenge. Hadd maradjon itthon, hadd tanuljon itthon. Azt mondod hogy nem tanul itthon semmit? Az sem igaz. Sokkal többet mintha bejárná. Persze, hogy nem tanul akkor ha kikeresed a legrosszabb diákot s kihozod csupán azért, mert legolcsóbban kijön. De annyit mondom, hogy olyan haszontalan lomp tökkel ütötted né hozzá — mint tavaly — mert nem maradt meg békecséjében. Idomos, eszes fiatal embert kell hoznod. Neked persze jó volt a tavalyi — mert együtt ittatok, dárídóztatok. De az idén reménytelenül jobban személtél tartod fiunk jövőjét. Idomos, eszes fiatal ember — ezt tartsd személtél előtt.

Ejnye bejöl forog a nyelved lelkem — bátorodott, megjegyezni a férj. Hanem aztán maga is megrült neki, mikor észrevette, hogy ezt a rebellianus kitérését meg nem hallotta az asszony. (Ambár alapos okunk van felteni azt, hogy a jó öreg e mondását megelőzőleg körülnézett, hogy vajon kiment-e már a felesége.

Igazán szűgyen, gyalázat, hogy be nem tudom fogni a feleségem száját — itt beszél már egy órája s én egy árva szóhoz sem tudok jutni — fúzi tovább az okoskodást. Lá-

megmondtuk, hogy az az egész gazdakör nem egyéb, mint egy habarék klub, a hol hangzatos fráziókban beszélnek, nagyon sokat ígérnek, de semmit sem tesznek. Az egész csak arra való, hogy a gazda közönség figyelmét magára vonja, a kortes beszédeket korpolálja, s Apponyitól várásson mindent. Nagy füst és semmi egyéb. Felkorbácsolni a gazdák reményeit a választásokig, aztán választások után hagyni őket a faképnél. Ennyi volt még eddig az Apponyi működésének eredménye. Mindent csak beszélni, az egész országot bejárni és tele beszélni, de semmit sem tenni. Pedig hogy beszélni tud, ezen kiváló tehetségét már mindenki jól ismeri, csak a tettek mezején nem láttunk még tőle semmit. Széchényi István sem volt kormányon, mikor a tettek mezejére lépett s mégis óriási dolgokat művelt, még pedig parlament nélkül és egy német kormányval szemben, ergo megmutatta, hogy a ki tenni akar, a nélkül is tehet, hogy miniszteri székből üljön. Hanem a ki csak miniszteri székből akar ülni, csak azért beszél, hogy elhitesse, mily nagy dolgokat művelne ő, ha kormányra segitené a nép bizalma.

Pedig abból a sok beszédből aligha kér magának a közönség, s egy tengeri beszéd helyett jobban szeretne egy cseppnyi tettet. Annnyira nem kér már a beszédből, hogy alig alig olvassa, de ha csak egy kicsinyke cselekedetet látna, a cselekvő előtt levén a kalapot, sőt a kormány piedestáljára is felszögelné. Egy kis cselekedetet kérnék tehát. Emelni akarnók a gróf ur népszerűségét minden áron, mert kell nekünk az okos ember, de nem az olyan a ki csak beszél, hanem a ki tenni is tud. Magáért tegyen tehát a gróf ur. — Ne a gazdagokon igyekezzék segiteni, még pedig nagy beszédekkel, ha magát igyekezzék népszerűsíteni, cselekedetek-

kel. Meglátja, hogy mindjárt több zsákkal tlik.

Elő kell állni azokkal a megyei takerékegyletekkel! Így kell megindítani az akciót. Ezt már helyeselni fogja a közönség, jobban mint azokat a beszédeket, melyekben azt fejtgeti, hogy a hadsereg európai színvonala nem szükséges. — Meglássa a gróf ur a különbséget, mennyivel többre fogják becsülni egy mákszemnyi hazafias cselekedetért, mintha közbölszámra mondja a ho szabbnál hosszabb beszédek.

— Stanley, a hirneves Afrika-utazó, ki jelenleg, a Kongo-konferencia alkalmából Berlinben időzik s ott nagy óváziok tárgya, negyvennégy éves férfi. Walesben született; tizenöt éves korában hajószolgálatba lépve, az amerikai Egyesült Államokba utazott s azok polgárává lett. Részt vett az 1861-iki nagy polgárháboruban s annak befejeztével a hirlapíró pályára adta magát, a melyen fényes sikereket vívott ki. Mint hirlapi tudósító b-utazta Törökországot és Kisáziát; 1867-ben a Newyork Herald az angol hadsereggel Abessziába küldte; 1868-ban a spanyol forradalom színteréről, 1869-ben a Suez-csatorna megnyitásáról s Baker pasa nilusi expedíciójáról tudósította a Heraldot; majd Jeruzsálembe, az ottani ásatások megtekintésére s Krímbe a csatamezők meglátogatására utazott. A Kaspi-tenger mellékén híreket gyűjtött a Khiva ellen tervezett orosz hadjáratról, 1870-ben meglátogatta Indiát, a következő évben Zanzibárba utazott s nyomban hozsalátott föfeladatához, a Tanganjika tó felkereséséhez. Okt. 28-án megtalálta Udsid-riben Livingstone-t és segélyt vitt neki. 1872 nyarán ismét Európában volt, megírta „How I found Livingstone”-ez két kötetes művét s érdemeinek elismerésül a nagy aranyérmét kapta a londoni földrajzi társulattól. 1873-ban negyedszer jelent meg Afrikában, mint a Herald tudósítója az assantik elleni angol hadjárat alkalmából. A következő év tavaszán jelen volt Londonban Livingstone-hal vának a Westminster apátságai sírboltba helyezését s ekkor érlelődött meg benne a gondolat, folytatni Afrika kikutatását s a k b e v e z e t l e n ü l maradt művét. Táviratban hívta fel Bennettet, a Herald tulaj-

élveteget kis piros ajakkal. S a rikácsoló hang helyett, melyet hallani vélt, meghallotta a szép asszony szelid csengő hangját.

Később azután a gyakori együttlélt mind jobban megérezte a fiatal nevelő kebelében azt a rajongást — mely már a szép asszony első első látásakor gyökeret vert szívében.

Ebren volt, vagy almodott, mindig előtte volt az a kiesatanni akaró, élveteget kis piros ajak, az az ólélestermett karcsu derék — s a fiatal ember úgy érezte, mintha ereiben minden csepp vér tüzzé vált volna.

Lászi Mihály pedig eldicselkedett vele, hogy milyen áldott, jó asszony lett az ő felesége mióta azt a Dobrayt kihozta. Pompás gyerek is az meg kell adni, úgy elmulattatta, ugyelszórakoztatja a feleségemet, hogy ideje sem marad az asszonynak velem perelni, meg az én dolgomban gúncoskodni.

— Áldott jó asszony lett belőle édes Gazsi pajtás — akár hiszed akár nem. — Gazsi pajtásban pedig természetesen volt annyi becsület, hogy mikor a Lászi Mihály potya borát iszssa hát akkor minden szavát el kell hinnie. Hanem azért minden bálázret mellett meg nem álhatta Gazsi pajtás, hogy magában el ne gondolja:

— Azt hiszem én, hogy jobb lenne, ha most is inkább szólna a feleségem a helyett, hogy megosal.

Gazsi pajtásnak kívül pedig nagyon, sokan gondolkoztak még ilyenformán. Az öreg előtt azonban mindenki óvakodott szót ejteni felőle; — minek rontanánk el az örömét, ha neki kedve telik benne, hogy a felesége megosalja, — hát teljék.

Ha semmitsem vesz észre magától — hát minek vetelné észre vele más.

Hanem egyszerre csak nagyon megváltoztak a dolgok.

Lászi Mihály bátyánk egy ködös november nap estején az elázott Gazsi pajtást ki-sérte haza. Iszonyu sok vadat beszélt össze-

donosát a költségekhez való járulásra. Né-hány óra múlva megjött az Atlanti oeczánon át a lakonikus válasz: Yes, Bennett s az eddigi afrikai expedíciók legnagyobbika s leg-sikeresebbje mi nehézségbe sem ütközött többé. Stanleynek magyarrá is lefordított munkájából eléggé ismeretesek ezen expedíció rész-letei. 1874. nov. 17-én vonul el Stanley 356 kísérelével a fekete világiés belsejébe; 1877. aug. 9-én érkezett Afrik nyugati partjához, a Kongo torkolatának közelébe 108 kísérőjével, kik a példátlan expedíció viszontagsá-gait túlélték. Decz. 13-án ismét Európában tért, a hol rendkívüli kitüntetésekkel fogad-ták. Több város díszpolgárának, a földrajzi társulatok dísztagjainak választák meg, az uralkodók érdemrendekkel tüntették ki s az amerikai kongresszus mindkét háza egyhan-gulag köszönetet szavazott neki, a mely ki-tüntetést minden egyébnél többre becsülte. Csakhamar tárgyalásokba bocsátkozott a belga királlyal hatodik afrikai utja ügyében, s 1879. jun. havában saját hajójával, az Al-bionnal, s 64 régi utitársával el is indult. Aug. havában elérte a Kongo torkolatát s mint egyik fölvizsgálásában megjegyzték „11.000 mfőt utaztam be s 45 állomást alapítottam.”

Öt évi távollét után, néhány hóval ezelőtt visszatért, hogy segítségére legyen a belga királynak művek megkoronázásában, a szabad Kongo megkoronázásában, a szabad Kongo állam elismertetésében. A f. hó vége táján Belimból Brüsszelbe megy s ámbár mitsem szöit még jövő terveiről, valószínű, hogy nemsokára visszatér az új Kongo ál-lamba.

A debreczeni torna-egylet.

Megédesem, hogy beszéljünk rólla; de még inkább hogy érdekében minél többen tettel is buzgókodjunk. Nem akarok a torna-szat sokféle hasznáról terjedelmesen értekezni, sem arról, hogy különösen a mai if-júságnak milyen ropant szüksége van test-gyakorlatokra. Mindazok általánosan tudva vannak s tudva voltak már én előttem, 2-3 ezer esztendővel a görögök és rómaiak előtt is, kiknél a torna-szat mondhatni alkotó ele-mét képezte még a kultuszuk is; további szükségességét is sokan, nagyon sokan érzik, de — fájda'om — a többségnek nincs elég tettereje gyakorlatban valóitani meg-mit elméletben hasznosnak és szépké lát.

A debreczeni tornaegyletnek céljáról

vissza a jámbor. Lászi Mihály rá sem hall-gatott. De egyszerre csak megütö a fülét a Dobray név. Jobban kezd figyelni a részeg ember beszédére.

— Mi bajod neked Gazsi Dobrayval?
— Ne-nekem ni-nincs, de ne-neked le-lehetne.

— Hát már miért lehetne neked. A fi-amat jól tanítja, — meg vagyok vele töke-letesen elégedve.

— A feleséged mé-még jobban me-meg van e-elégedve.
— Mit beszélsz te nyomorult, gazem-ber a feleségeről ordított rá — a megszep-pent Gazsira — Lászi Mihály.

— Se-se semmit.
— Semmit? megfojtalak mindjárt, ha vagy vissza nem vonod, vagy be nem bizo-nyítod a mit mondtál.

— Nem vonom bizony én — s Gazsi pajtás egy pillanat alatt kijózanodik — ha pedig bizonyígot akarasz, eredj haza, majd megtalálod.

— Lászi Mihály még egyszer meg-rázza Gazsit s azután elisietett haza.

Még otthon is a füleben zuggott a Gazsi vad röhögése mikor utána kiáltotta:
Csak szaladj a feleséged becsülete után, csak szaladj, nem éred azt te utól.

(Vége köv.)

Lakáskeresés Budapesten.

Budapest. 1884. nov. 22.

Kis városi embernek fogalma sincs ar-ról a mennyei élvezetről, mit a fővárosban a lakáskeresés nyújt. Nyakába venni az em-bernek a városjórészét, szaladgálni ködben, napfényben, esőben, hóban reggeltől estig mint egy kengyfától, megbámulni bornyu-ként minden nagy kaput, van-e kiragsztva jelző cédula, tanulmányozni az ékes kiirá-

B

LÁTO. RÓ.

Mik. könyv. rész. szakba

gyógy. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

szókkal. Ezen orv. bizonyított. sa a léleg. ként a 60. gy. hatásról. tán csak 5.

at járha... hatót... végre... kiküldve... a vá... naponkint... el-... zert... megke... iga. Fel... met azon... tt erős... günk ma... adatik... szegletén... lebbi va... epély pe... fog... i kötel... hajtának... gyelőnél... segnél je... gsági ju... natók... k részére... egyé pe... A múlt... levő he... itterjesz... Meghi... tegnap... az orszá... Ezen... Pálffy... színügy... smind a... is lépé... litáson... az orsz... neme-ak... csikós... ket a sa... ind arra... felkül... és serté... egy sze... yást, ju... sha ju... a mint... tetremél... tartotta... t közön... tonosan... rtyon kö... an talál... zott Kú... szerepét... zolta, to... Horváth... kedden... g pedig... főszer... is miud... ak, hogy... p nyom... z a la i z... G é z a... yházára... össze a... honnét... lultak a... vendé... radna a... klavi... nagyon... nem tisz... a ko... hang so... lélyesen... fejemet... világi... a mü... ddigelé... g hölgy... k ül-... varjuk... számára... quai... g nem... sokat... meg... y) kérd... kérem... z urak... n, hogy... p, söt... au ak... ja nines... zoktuk... ajnáljuk... nésztől... lenni... eességes... ki tisz... k töb... ek való... rüfttől... rakodva... ga meg... egunom... megyek.

geket fogadják. A vendégek megérkezésük után Lányinál ebédelték meg. Délután 3 órakor a csizmadiaszin előtt Szalai Károly Onodi Géza, Rác Géza, Hudák és Mikecz beszédekot mondta. Tekintettel a városban uralgó izgatottságra, kivonult husz gyalog csendőr és a városi lovas rendőrség. Rendzavarás nem történt. Péneken tartják meg Pécy Gábor és Hudák közt a szűkebb körű választást. A pártok mérközése igen erős küzdelem. Hogy melyik párt lesz a győzelem, az ma még nem lehet tudni.

— Összehasonlító statisztika. A november 2-ától 8-ig terjedő hetén Budapesten születést 290, meghalt 173, Debreczenben szül. 42, megh. 31, Pozsonyban szül. 29, megh. 29, Kecskenétén szül. 45, megh. 29, Aradon szül. 25, meghalt 15, T-mesváron szül. 21, meghalt 31, Nagyváradon szül. 23, megh. 21 egyén.

— A fősvény ravaszsga. „Hogy kerül te ki, hogy soha sem adsz alamizsnát? — Egészen egyszerűen Mindig egy forintot hordok a mellényzsebembe. Ha koldussal találkozom, kivesszem és kérdezem: „Fölváltható? Ha a koldus sajnálattal kijelenti, hogy nem válthatja föl, én sajnálkozva mondom, hogy akkor nem adhatok semmit és a frtot zsebre dugom. — Ha azonban a koldus kész a fölválásra, azt mondom: „Mit? Föl tudsz váltani egy frtot? Es koldulsz? Takarodj!” s a frtot ismét zsebre dugom.

— Csálás. Egy fufangos csaló került lépre a napokban. Az uszdói bíró ugyanis, a fővárosban szolgáló katonafiától levelet kapott, mely arról értesíti, hogy ha e hó 19-én reggel 9 órakor eljö a vár Ferencz-József-kapujához, s hoz magával 85 frtot, el mennek együtt az orvoshoz, s ott megkapják az opitott. A bíró tanácsot kért a jegyőtől, ki azonnal felvilágosítja, hogy csalás az egész, e „már nem szokatlan uton.“ De a bíró azért feljött s csakugyan találkozott — persze nem a fiával, a ki mindentől mit sem tudott, — hanem egy fiatal urral, a ki hozott egy levelet fiától, ismételve előbbilevele tartalmát, s teljes bizalomra érdemesnek mondva ez urat, a ki különben örmester az ő ezredében. A bíró ment is egy darabig az idegennel, egyszerre csak átnyalábolta, s egy bakakáplárt segítségül hívva, arra kérte, hogy vigye mindkettőjüket a rendőrségre. Nagy néptömegek kíséretében mentek a kapitányság elé, ahol kislát, hogy az az „ur“ Károly Lajos nevű csaló, aki már hasonló csinyt sokat vitt végbe.

— Hubicka — ezimén adták e hó 12 kén Prágában Dóczy Lajos „Csók“-ját a cseh nemzeti színházban, s az mint a „Politik“-írja, a közönségnek nagyon tetszett s a színháznak igen kellemes, derült estéje volt. A „Pol“-áradozva dicséri a „Csók“ költői szépségeit, s megjegyzi, hogy kiállításra rendkívül díszes, az előadás kitűnő volt, s Brábek és Vecchickly gyönyörűen fordították le a vigjátékokat.

— A kolera Párisban Páris egyik legjelentékenyebb koleraházát, a sz. zermaini La Charité-t, a tudomány legújabb vívmányának megfélelőleg alakították át kolera-kórházzá. A kórház élén dr. Peters áll, egyike Páris legjelesebb klinikusainak. Maga a kórház különben régi épület s a forradalom előtt kólostor volt. A betegek ápolását önfeláldozó buzgalommal apácák végzik, kik közül sokan már három-négy kolera-járványt éltek át kórházakban a betegek oldala mellett. Dr. Peters azt állítja, hogy a kolera önmagában véve nem ragályos. De ha oly állapotban találja a méreg a szervezetet, mely alkalmas annak befogadására, rögtön előlál a betegség minden tünetével. Így Peters szerint a félelem által előidézett ingerlékenység és az idengrenszer izgalma egyike azon predispiciáló momentumoknak, melyek előmozdítják a szervezetben a kolera kitérést. Továbbá részesség, nélkülözést, gyomormegterhelést, altesti bánatnak és körvénylőrk szintén hajlamot teremtenek a kolera. A bacillus-elmélet dr. Peters egyszerűen nevelésésegnek tartja s azon meggyőződését nyilvánítja, hogy a kolera-hullakban feltalálható bacillusok a kolera által előidézett szervezeti zavarok következményei, épp úgy, mint más szervezeti zavaroknál, melyek jelentkeznek az organismusban, a nélkül, hogy bárkinek észébe jutott volna ezen állapotokat betegségnek oknak feltüntetni. A Charité-kórházban a betegek az alsóbb néposztályok köréből valók. Helynéküli szolgák vagy kocsisok. Továbbá olyanok, kiknél a részesség már szokássá vált. Es így nem is esoda, ha a halálkozás nagy arányokat mutat. A jobb módúakat alig támadja meg és ha belesznek is a bajba hamar felépülnek. A kórházban narkotikus szereket nem igen használtak, mert az orvosok azon meggyőződésre jutottak, hogy hatástalanok. Nagy mértékben alkalmazták azonban a villámlámpát és a jégborogatásokat s ezzel igen szép eredményeket értek el. A baj az, hogy a betegek csak akkor jutnak a kórházba, ha már a betegség nagyon előrehaladt. Dr. Peters reményli, hogy a kórházban fogköztölt észleletek segítségével sikerülni fog megelőzni Koch elméletét.

— Kekszakállu-asszony. Nálunk ritka hölgy mondhatja el magáról, hogy négy-nél több férje volt, Amerikában azonban nem ritkaság, hogy nénelik válalkozó szellemű hölgy hat-hét házasság örömeitől sem retten vissza. Ezek közt bizonyára nem az utolsó helyet foglalja el Wostmoe, illetőleg Havass asszony, a kinek a legújabb válópöre most folyik egy new-yorki törvényszék előtt. Ez a hölgy a házassodást 15 éves korában kez-

detta, a midőn egy bizonyos Wellingford-dal megszökött New-Yorkból. Ezt három hónap mulva meggyilkolták, mire a fiatal özvegy vigasztalásul nőt ment egy Colleyer nevű kanzasi lökerekedőhöz. — Ennek a házasságnak hamar vége szakadt. A még mindig fiatal özvegy ekkor Szt-Colliban egy Tiffang nevű hadnagyratvetette szemét, de ettől rövid házasság után elvál. Erre egy Rodheffer nevű urat szerettet volna boldogítani szerelmével, de mivel ennek már volt felesége, özvegy Wellingford — Colleyer — Tiffang asszony jobbnak látta más után nézni. Hogy ezután kiket boldogított még szerelmével, azt hosszas lenne elmondani; annyi bizonyos, hogy 1883-ban mint Vetremer asszony szerepelt. Mint ilyen Couey izlandban megismerkedett egy Havas nevű urral, aki megkérte kezét, és ő oda is adta neki, nem véve tekintetbe, hogy törvényt is egyszerre csak egy férfit lehet boldogítani. Időközben az is kislát, hogy Havasnak is él a felesége, a ki törvényszék elé vitte a dolgot, és bevádolja a férjet bigamia miatt. Így természetesen a sok férjű hölgyet el fogják választani legutóbbi férjétől, s ő neki alkalma lesz egy pár férfinak esküdni „örök“ hűsége.

— Olvasóink szives figyelmét lapunk mai számban megjelent M. Stein Hamburg és Valentin & Comp. Hamburg pénzsorsolási hirdetésére felhívjuk, melyek minden kétyel kizárásával csak a közönség érdekét tartva szem előtt, mindenkinek alkalmat nyújtanak csekély betéttel szerencsét próbálhatni.

A főiskolai élet.

Milyen pompás téma, milyen gazdag téma! Akár ölelni lehet belőle, nemesak márékkal szedni. Hiszen mennyi minden megtörténik a diákok, ki szomjuhozza a kalandot, legalább annyira igen, mint Don Quijotte, s ért a csinekhez, a tréfákhoz, mintha abból is lezokt venne, elméletből és gyakorlatból egyformán. A „coetus“ barátságos kályháját esténként körülülük a jó fiúk, mint Hortobágy kék gatyás csikósai a vigan lóbogó pásztor tüzet. Csak úgy folyik belőlök a szó; elregélik egymásnak a ritka élményeket, a furesa kalandokat, melyeknek legatiók, supplicatiók, vacatiók, no még a colloctiók alatt is hosiéi voltak. A gomolygó pipa füst sürű fellegében ott lebegnek az édes mult kaczer képei. Talán ezek közül akarok én egyet, kettőt vagy többet lefotographirozni? Valóban nem lenne rossz! Az örökké víz diák humor, a jó kedv, soha el nem sötétülő életfény nyálább sugarakban ömlenek e képekből a szives olvasó felé. Hátha torz lesz a rajz, melyet gyöngye tollam papirosra vét? Hagyjunk is föl e szándokkal. Hivatottabb kéz végezze azt. Könnyebb lesz en diák élet komoly oldalát festeni. Azért én erre vállalkozom. Kik az ifjúságban, mint a haza reményében biznak, kik benne a nemzeti lét új, erős osz opait ohajtják felemelkedni: még érdekesebb és örvendtesebb lesz néhány verssel jelezni azon mozgalmakat és eredményeket, melyeket az ifjúsági egyletek, kü önösen az önképzőkörök kifejtének.

Hol is kezdjem. Hittanszaki és magyar irodalmi önképző társulat nemes versenyt futnak a tevékenységben, a hasznos munkában. Tavaly sokan panaszkodtak, hogy ez egyletek élete lanya. Az idén nem lehet ok panasza. Nagy és friss erőtől elevenedett föl mindegyiké.

Régi példaszó mondja: „Ecclesia praecedit.“ Hadd szóljak hát csöb a hittanhangatók segély egytetéről. Ez alkalommal két fontos jelenségre kívánunk rámutatni. Mind egyik ékes szólo bizonyoságot tesz a hittanhangatók komoly törekvéseiről, magasztos hivatásuk öntudatos fel fogására. Az egyik egy nyomtatott „Kölöny“-nek szerkesztése és kiadása, melynek élete ugyan ezélt 16 évvel kezdődik s sokak előtt ismeretessé lett, de azért szükség van rá — és ezt megérdemli — hogy még szélesebb körben is hire terjedjen. Jelenleg 200 példányban jelenik meg, előfötőt közt vannak püspökök, esperesek, hies lelkesek, tanárok s világiak is. Szerkesztésével a főiskola leghetesegebb növénykei közül két szorgalmas ifju van, megbizva: Sass Béla és Váras helyi Zsigmond, kik kiváló ügyességgel, sok érzékkel állították össze az első számot. Az egylet gyűlései szorgalmasan látogattak, s érdekesek és gazdagok tárgyiban: A minden évben tartatni szokott vitagyűlés a jövő hó 10-én fog megtartatni. A vita kérdés épen napi renden levő, mely főrendeket, képviselőket, jogászokat, felekezéteket olyan mélyen s olyan közérőlel érdekel. Ez a főrendi ház reformja. Ennek következő vita kérdés: „Bemenjenek-e a prot. püspökök a főrendi házba, vagy nem?“ E kérdés, melyet mi egyik vitázótól hallottunk, nem öleli fel teljesen e nagyfontosságú reform azon oldalát, mely a prot. felekezéteket érdekli.

A mint látszik csak a püspökökről szó, a főgondnokokat mellőzi. A kérdést sokkal jobb, szabatosabb volna így tenni föl: A prot. felekezettek, mint olyanok bemenjenek-e a főrendi házba, vagy nem? Hiszük, hogy az egylet ilyen értelemben ohajtja a kérdést megoldatni. Az igenleges álláspont fővitázója Buday János 3 th a nemlegessé Kövendi Dénes 4 th. Kiváncsiak vagyunk, hogy a theologus ifju-

ság a konvent többségével ért-e egyet, vagy a rimaszombati véleményével.

A magyar irodalmi önképzőtársulat kebelében nem kevésbé élénk, tevékeny élet folyik. A tagok szép számmal irathoztak be. Tavaly a jogászok ellen nyilvános téren panaszt is emelt egy hittanhangató, hogy nem örökölték a Szana Tamások, György Endrék szellemét, kik egykor legmunkásabb tagjai voltak az önképző társulatnak. Az ioén nem érdemlik meg ugy a megrovást Szamosan beléptek és dolgoznak. A felolvassásokban nines hiány.

Ilyen tárgyak, melyek gonddal, ügyesen vannak feldolgozva: Homér és Virgil (Kovács Jánostól) Anyagelvűség (Dobi Mórtól) „Zoltán“ költői beszély (Kövesdítől) Elbeszélés Kósa Barnától stb sok élvezetet nyújtanak a hallgatóknak, mely most szintén nagyobb és szorgalmasabb, mint a mult évben volt. A lant is gyakran megpendül, s egyre érkeznek bírálat alá: szerelmi dalok, elégiak, költői beszélyek. Az egylet sokat igézőleg készül a Csokonai ünnepélyre. Az ódára és viz novellára kiírt pályázat nem maradt meddő, Amarra 7, emerre 3 munka érkezett be. A bírálok találtak köztük egy pár odai magaslatra emelt költeményt, de különösen „egy oly ragyogó költői tollal van írva, hogy ehhez hasonlót önképző társulatunk pályázatai évek óta nem mutathatnak fel“ szerzője Csécsi Imre 3 th; ő lett a nyertes. A prózai pályázatnál pedig Szabolcska Mihály győzött „tárca cizkik féle a szereléről“ című pályá müvével.

Hát a Gergei rehabilitálását hogy fogadta az ifjúság? Tudom sokan kérik, és sokan vajják a megégetést, melyet a diákság a nemzet közvéleményén merényletet követők bullája megjelenésekor rendezend. Mert hát egyik helybeli lap többször írta, hogy készül ilyenre a nemes tanuló ifjúság. Igaza volt. Aláírás iv lett kibocsátva, melyen sokan kötelezték magokat, hogy részt vesznek a „nyilatkozat“ máglyára vitelésében. De ez mégis elmaradt, részint azért, mert a közönség, különösen pedig az illetékes honvéd egylet nem látszott mozgolódnai, részint pedig azért, mert sem maga a nyilatkozat szövege, sem a aláírók száma, tekintélye, főké Telesi Sándor nyilatkozata után nem tűnt fel eléttök olyannak, mely érdemes volna ellentüntetésre. A rehabilitáló okmányt mosolygva fogadta az ifjúság. Ezek most a legnagyobb események a főiskola körében.

16. Egy magyarországi jegyző közzönőlevele. Battaszék (Tolna megye), 1884. április 29. Tisztelt ur! Az öntől kapott készítményt; a svájci labdacsoat, gyomor-bajokban s főleg gyomornyálkásodás ellen mint unicumot, mint a leghatóságos szert mindenkinek bátran ajánlhatom, mert az én gyomorbajom az ön készítményének használata által 8 nap alatt teljesen megszűnt. Fogadja leghálásabb köszönetemet. Mészáros János, jegyző. — Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsoai, egy dobozzal 70 krétt, a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók.

A labdacsoak valódiságára nézve ügyelni kell, hogy minden doboz számájan megvan-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírása.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST, nov. 25. A pénzügyér a képviselőház mai ülésén benyújtá az államtisztviselők nyugdíjazásáról szóló törvényjavlatot. Számáry György Berzevics helyére a ház jegyzőjévé megválasztott.

A Nagyvárad-vaskohi és esztergomnana-ipoysági helyi vasutakról szóló törvényjavaslatok elfogadtattak, valamint az alföldi fumei vasut államiasításáról szóló törvényjavaslat is.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

III-ik kisbérlet 14 szám. Szerda nov. 26. adatik:

A kertészleány.

Operette 3 felv. Kezdeté 7 óraker.

VASUT.	
Debreczenből indul:	
N. Város - B. pest-felé	d. e. 12 ó. 07 p.
” ” ” ” ” ”	este 8 ó. 50 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 32 p.
” ” ” ” ” ”	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e. 9 ó. 45 p.
” ” ” ” ” ”	d. u. 3 ó. 35 p.
Nánás felé	m. á. v. d. e. 3 ó. 34 p.
” ” ” ” ” ”	vásártér d. u. 3 ó. 46 p.

Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	érk. éjjel 3 ó. 45 p.
” ” ” ” ” ”	d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 47 p.
” ” ” ” ” ”	este 8 ó. 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó. 15 p.
” ” ” ” ” ”	este 6 ó. 50 p.
Nyiregyházaól	éjjel 11 ó. 39 p.
Nánásról:	Debr. vásártér d. e. 9 ó. 2 p.
” ” ” ” ” ”	m. á. v. d. e. 9 ó. 12 p.

Felelős szerkesztő és kiadó (aptu-ajónos)	
Vertesi Arnold.	
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.	

Nyilt-tér.
Tek. Molnár Lukács urnak Helyben.
Mult hó 31-én nyilvánosan elkövetett sértés és rágalalmazásért, a mit személye ellen elkövettem, ezennel hírlapilag visszavonom, és bocsánatot kérek.
GOLDSTEIN EMÁNUEL
cézgirő és festő.

Dr. Kerekes L.
orvostudor
rendel naponta d. e. 8 órától 10-ig, d. u. 2 órától 4-ig.
NAGYCSAPÓ-UTCA 315. SZ. A.
(Hécei-Szabó-féle házban.)
Különösen, gyermekek és női bajokban, fül-, gége- és ideg-bántalmakban szenvedőknek ajánlja gyógykezelését.
Szegényeknek ingyen.

Maria-cella gyomor-cseppek;
jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmak ellen.
es felmulthatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rozszavany, lehellet, szék, savanyu felbűfögetés, kólika, gyomorhurut, gyomoreres hugykeképzodes, túlságos nyálkaképzodes, sárgasag, under és hányas löföfás (ha aza a gyomorból ered), gyomorgöröszékszorulat, a gyomornak túlterheltsége el és ital által, gilsza, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegese ara használati utasításal együtt 35 kr.
Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Gölti Nándor, Tamassy gyógyszerész uraknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógyszerésztárában, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerésztárában és kereskedésében.
Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben.
Brady Károly,
„az érangyalhoz“ címzett gyógyszerésztárában Kremsierben, Morvaországban.

N a g y A m á l i a
DIVATÁRUSNŐ
Miklós utca sarkán Cséggel (volt Somogyi) ház.

Van szerencsém a helybeli, és vidéki hölgyközönséget értesíteni, hogy

NŐI-KALAP RAKTÁRAMAT

fent jelzett helyre tettem át.

Egyszermind tudatom, hogy az őszi időnyel multával női és gyermekkalapjaimat tetemesen leszállított áron árusítom el.

Bátor vagyok ezek után a tisztelt hölgyközönség becses figyelmét egyéb divatárusnői készítményeimre is felhívni, s szíves látogatást kérni. Végül ajánlom valódi hollandi jáczint hagyományát, élő virágokból készült csokrait, a legújanyosabb árszámitás mellett.

Legjobb minőség olcsó árak mellett.

Üzleti-lyiségem szűk volta miatt az abban felhalmazott legjobb minőségű:

Különlegességek gyermekek és leánycipőkben.

női, férfi és gyermek cipőket
továbbá
férfi, női és leány posztó Comod cipőket
fiu és férfi eszímákat

Gráci és marburgi férfi cipők.

tetemesen leszállított árak

mellett árusítom el.
Ezentán is mint eddig főtelevésem oda irányuland a n. é. közönség becses bizalmát kiérdemelni.

Tisztelettel
Falk Ottó,
Debreczen, Czegléd utca a városi háza alatt a régi tsakarék-pénztár tőszomszédságában.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

Valódi orosz bagaria férfi és fiu eszímák.

NAGY PÉNZ-SORSOLÁS.

500,000
márka
mint legnagyobb nyere-
ményt. nyújtja a legeg-
szerűbb esetben Hamburg
állam által garantizott
péNZ-sorsolása, illetve:

1 díjny. á m.	300000
1 nyere. á m.	200000
2 nyere. á m.	100000
1 nyere. á m.	90000
1 nyere. á m.	80000
2 nyere. á m.	70000
1 nyere. á m.	60000
2 nyere. á m.	50000
1 nyere. á m.	30000
5 nyere. á m.	20000
3 nyere. á m.	15000
26 nyere. á m.	10000
56 nyere. á m.	5000
106 nyere. á m.	3000
253 nyere. á m.	2000
6 nyere. á m.	1500
515 nyere. á m.	1000
1036 nyere. á m.	500
29020 nyere. á m.	145
19463 nyere. á m.	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20	

összesen 50,500 nyere-
ményt még egy díjnyere-
ményt hét osztályban öt hónap
alatt kisorsoltat.

A nyere-
mények kifizetése tervszerűen és pontosan államgaranciával történik. Ha netalan a
megrendelő nem volna megelégedve a sorsolási tervvel, akkor készpénzre visszavesszük a sorsjegyeket
huzás előtt és visszafizetjük az összeget, kiváratra előre is beküldjük ingyen a sorsolási tervet bete-
kintés végett.

Mintán ezen új nyere-
menyluzához számos megrendelést várhatunk és hogy ezek pontosan
teljesíthetők legyenek, kérjük a megrendeléseket lehető legkorábban mindenestire azonban

1884. december 1-seje

előtt, az aló lirt fő sorsolási irodák egyikéhez közvet-
lenül elküldeni.

M. Stein | Valentin & Co.

Steinweg 5 Königstrasse 36—38
Hamburg. **Hamburg.**

Mindenki naunk abban az előnyben részesül, hogy a sorsjegyeket közvetle-
nül és miad a közvetítés mellőzésevel vásárolhatja, emelőlőve ne csak a hivatalos
nyere-
menyluzómat kapja a lehető legrövid-bb idő alatt felszállítás nélkül, hanem
az eredeti sorsjegyeket és a tervszerűen megállapított áron minden felállítás nélkül.

62.
391. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőzmalom
készítményeinek
— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben
költségmentesen
KÜTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENEN
ingyen zsákkal

100 kiló	17.80
AB. Asztali dara nagyszemű	16.80
C. Sajt- középszerű	17.20
0. Királyliszt	16.60
1. Lángliszt	16.20
2. Montliszt	15.40
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű	14.60
4. " " 2-od rendű	14.—
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	13.20
6. szinte " 2-od " "	12.40
7. Közép kenyérlisz 1-ső " "	11.60
8. " " 2-od " "	10.20
8 1/2. Barna " 1-ső " "	8.—
9. " " 2-od " " á 70 kgr.	6.80
10. Veres liszt " " á 70 kgr.	6.80
11. Finom korpa zsákkal 50 " "	4.80

Gärdner R. & Co.
bélyegző gyár.
Bécs. IV. Hauptstrasse 49. és
Atzgersdorf Bécsnél a/d Söbhu.

Ajánlják a kará sonyi időnyre
világhírű bélyegzőin és min-
denemű különlegességeiken ki-
vül zsebbélyegzőket, medallio-
kat, tűszereket, késeket, stb.

bélyegzővel, 4 igen finom feltűnést keltő szabad-
almazott különlegesség!!! stb.

szabadalmazott sporttűszert bélyegzővel	frt 2.50
zsebkés " " " " " "	2.50
" " " " " " " " " " " "	2.70
medallion, különböző távesővel (rendes nagyság)	2.50
Bélyegző átmérete: sporttűszert 43-11; kes 40-5	

tökéletesen utatveitell vagy fenti összeg előleges
beküldése mellett és a bélyegző szövegje pontos
megjelölésével.

Magyar északkeleti vasut.

17405. szám.

HIRDETMEYNY.

A magyar északkeleti vasut vonalain jövő 1885. évi január hó 1-sejétől
ülesedésbe jövő 2 pályarás állomásnak betöltése végett ez emel pályázat
hirdetetik.

A pályarások egyike Debreczentől egész M.-Szigetig, Szatmártól Nagy-
bányaig és Királyhától Som állomásig — de ez utóbbinak kizárásával tartoz-
zik működni, míg a másik a Szerencs-S.-A.-Ujhelytől Kassáig — S.-A.-Ujhely-
től Somig, ez utóbbi állomásnak betudásával, továbbá Ungvártól Csapon át
Nyiregyházig és végül Bányától Munkácsig koteles a pályarási tennőket
végezni mely ezekra mindgyik az általa kezelendő szakaszra érvényes II. osz-
tályu szabadjegyet fog kapni.

Pályazni öhajrók felhivatnak tehát, mikép erkölcsi és iparhatósági iga-
zolványokkal, valamint 100 frtnyi óvadékkal ellátott zárt ajánlataikat folyó évi
december hó 15-ig a vezérigazgatóság B. osztályához benyújtani sziveskedjenek.

Oly ajánlat, a mely a fennemlített okmányokkal, illetve óvadékkal
ellátva nincs, és olyan a mely az említett határidőn túl tétetnek — tekin-
tetbe nem fog vétetni.

Budapesten, 1884. évi november hó 16-án.

A vezérigazgatóság.
Utánnyomat nem díjaztatik.

EXTRAIT DE NOIX
du Dr. Thomson,
biztosítottak árthatatlanságáért.

Oly szer, mely a megőszült hajnak 14 napi használat után
eredeti színet visszaadja; nem festi a fejbőrt, sem a fehé-
reműt, csak egyedül a haját. Ha öb-jtatnék megőszült
vagy vörös haját azonnal barnára, vagy feketére festeni, ajánlom az extrait de Noix
de Galle szert.

Az Extrait de Noix ára egy üveggel 3 frt.
Az Extrait de Noix de Galle 2 frt 50 kr.
Debreczenben valódi minőségben egyedül Szepessy és Kerekes urak keresked-
sében kapható.

Nincs többé fogfájás,
hogyha használták a

Fog-elixir

a tiszteletre méltó Benediktinus atyák,
készítménye a Soulaei apát-ágban;

a mely szer 1373-ban találtatott fel, Boursaud Péter prior által
és a mely később Magnetonne prior ur által lényegesen tökélete-
sebbítettet.

Ez utólérhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához
— a foghús erősítéséhez és megemmisíti a borkővet, megóvja a
fogakat az elromlásától.

A lehető rossz szagának elűzésére minden másféle fogvétel
hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangu körökben az
egész világszerte használtatik

Főúgynekesség: **Bordeauxban Franciaország Seguin, 3 rue Huguerie.**
Debreczenben: Szepessy és Kerekes díszmű, Schwarcz M. Benő
és Rott S. férfi divat-üzletében.